

Warszawa, 10 stycznia 2012 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

MINISTERSTWO
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
MINISTERSTWO
ADMINISTRACJI I CYFRYZACJI

DWRMNIÉ-WMNIÉ-6552-11-1/11

MINISTERSTWO
ADMINISTRACJI I CYFRYZACJI
Departament Wyznań Religijnych
oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych

13 STY. 2012

DWRoMNIÉ -

Pani
Prof. dr hab. Katarzyna CHAŁASIŃSKA – MACUKOW
Przewodnicząca
Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich

Magmi fceujo, switce Izawous Fawi Gzewodniatce

Pragniemy uprzejmie poinformować, że w ramach współpracy administracji rządowej z mniejszościami narodowymi i etnicznymi oraz ekspertami, wypracowano propozycję kształcenia w szkołach wyższych w ramach etnofilologii mniejszości narodowych i etnicznych. Propozycja ta odpowiada na zapotrzebowanie środowisk mniejszości narodowych i etnicznych, które zwracają uwagę na brak specjalistów z niektórych języków (np. łemkowskiego lub kaszubskiego) i równocześnie osób, które mogłyby wykonywać zawody: nauczyciela tych języków, dziennikarza ukazującej się w nich prasy, animatora kultury lub urzędnika samorządowego w gminach, których mieszkańcy posługują się językiem mniejszościowym lub regionalnym.

W naszej ocenie proponowane rozwiązanie wpisuje się w obowiązujące od dnia 1 października 2011 r. przepisy art. 6 i art. 11 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.), które pozwalają na bardziej elastyczne tworzenie nowych kierunków studiów. W związku z tym zwracamy się z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości powołania etnofilologii mniejszości narodowych i etnicznych w uczelniach.

W załączeniu pozwalamy sobie przesłać opracowanie dotyczące „Etno/filologii mniejszościowych”, które może stanowić pomoc merytoryczną dla dalszych prac nad koncepcją nowego kierunku studiów.

Włodzimierz KARPINSKI

Sekretarz Stanu

w Ministerstwie Administracji
i Cyfryzacji

2 stycznia 2012

Witold JUREK

Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa
Wyższego

RZECZPOSPOLITA POLSKA

MINISTERSTWO
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
MINISTERSTWO
ADMINISTRACJI I CYFRYZACJI

DWRMNIe-WMNIe-6552-11-1/11

Warszawa, 10 stycznia 2012 r.

MINISTERSTWO
ADMINISTRACJI I CYFRYZACJI
Departament Wyznań Religijnych
oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych

13 STY. 2012

DWRoMNIe -

Pan

Prof. dr hab. Waldemar Tłokiński
Przewodniczący Konferencji Rektorów
Zawodowych Szkół Polskich

Wielce Szanowny Panu Przewodniczącym

Pragniemy uprzejmie poinformować, że w ramach współpracy administracji rządowej z mniejszościami narodowymi i etnicznymi oraz ekspertami, wypracowano propozycję kształcenia w szkołach wyższych w ramach etnofilologii mniejszości narodowych i etnicznych. Propozycja ta odpowiada na zapotrzebowanie środowisk mniejszości narodowych i etnicznych, które zwracają uwagę na brak specjalistów z niektórych języków (np. łemkowskiego lub kaszubskiego) i równocześnie osób, które mogłyby wykonywać zawody: nauczyciela tych języków, dziennikarza ukazującej się w nich prasy, animatora kultury lub urzędnika samorządowego w gminach, których mieszkańcy posługują się językiem mniejszościowym lub regionalnym.

W naszej ocenie proponowane rozwiązanie wpisuje się w obowiązujące od dnia 1 października 2011 r. przepisy art. 6 i art. 11 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.), które pozwalają na bardziej elastyczne tworzenie nowych kierunków studiów. W związku z tym zwracamy się z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości powołania etnofilologii mniejszości narodowych i etnicznych w uczelniach.

W załączeniu pozwalamy sobie przesłać opracowanie dotyczące „Etno/filologii mniejszościowych”, które może stanowić pomoc merytoryczną dla dalszych prac nad koncepcją nowego kierunku studiów.

[Signature]
Włodzimierz KARPIŃSKI

Sekretarz Stanu

w Ministerstwie Administracji
i Cyfryzacji

z pozdrowieniami

[Signature]
Witold JUREK

Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa
Wyższego

Etno/filologie mniejszościowe *propozycje dotyczące nowego kierunku studiów*

Odpowiadając na postulaty wyrażane m.in. na forum Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, mające na celu wypełnienie postanowień m.in. ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. Nr. 17, poz. 141, z późn. zm.) oraz ratyfikowanej przez Polskę Europejskiej karty języków regionalnych lub mniejszościowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 137, poz. 1121), a dotyczące zapewnienia członkom mniejszości kształcenia w zakresie rodzimych filologii na poziomie szkolnictwa wyższego (zapewniającego również możliwość zdobycia wyższego wykształcenia w zakresie rodzimych kultur), decyzją wspomnianej Komisji powołano grupę roboczą składającą się z przedstawicieli środowisk mniejszościowych, akademickich, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Edukacji Narodowej, której zadaniem było przygotowanie ekspertyzy dotyczącej potrzeb i możliwości uruchomienia programu studiów w zakresie filologii (lub szerzej etnofilologii) mniejszościowych wraz z odpowiednim programem organizowania i finansowania nauczania.

Opracowanie i uruchomienie takich programów w formie spójnych ram staje się niezbędne wobec:

- powszechnego w Polsce (z nielicznymi wyjątkami) braku form nauczania języków mniejszościowych/regionalnych jako języków rodzimych (ojczystych/macierzystych);
- braku nauczycieli o takich umiejętnościach nauczania;
- brak ciągłości nauczania, szczególnie na poziomie przedszkolnym i wyższym;
- braku nowoczesnych form nauczania języków zagrożonych (a więc w istocie wszystkich języków mniejszości etnicznych i języka regionalnego), co grozi całkowitym ustaniem ich przekazu międzypokoleniowego;
- braku pozaoświatowej kadry wykształconej (etno)filologicznie: dziennikarzy, działaczy kultury, pracowników administracji, etc.;
- problemów kadrowych, finansowych uczelni prowadzących już studia w zakresie filologii mniejszościowych/regionalnych (np. kaszubologiczne na Pomorzu, czy łemkoznawcze w Małopolsce), wynikających z dotychczas obowiązujących przepisów dotyczących funkcjonowania szkolnictwa wyższego.

Wydaje się, że wiążąca się z pogłębieniem autonomizacji uczelni, reforma systemu szkolnictwa wyższego, która weszła w życie w 2011 r., również w planowaniu kierunków, specjalności, planów i programów nauczania, stwarza szansę na uzgodnienie ram możliwości powoływania kierunku studiów odpowiadającym potrzebom środowisk mniejszościowych

Propozycje opracowane przez wspomnianą grupę roboczą przewidują stworzenie nowego kierunku studiów w postaci programowego szkieletu umożliwiającego zainteresowanym uczelniom przyjęcie go w oparciu o następujące założenia:

- w części „ogólnomniejszościowej” (ta również dostępna na innych zainteresowanych uczelniach) kierunek powinien funkcjonować jako *minority studium*;
- studia powinny być rozszerzone o program filologiczny konkretnej mniejszości (język mniejszości/regionalny jako ojczysty);
- dostępna powinna być współpraca i edukacja międzyuczelniana: kadra z ośrodków prowadzących kształcenie filologiczne, oraz specjaliści z innych uczelni/dziedzin/specjalności;
- studia powinny zapewniać możliwość zaliczania przedmiotów z bloku „ogólnomniejszościowego” w trybie międzyuczelnianym;
- możliwe powinno być studiowanie osób spoza środowisk mniejszościowych;
- możliwe powinno być uruchamianie nowych specjalności, również dla niewielkich mniejszościowych społeczności językowych.

Jeśli chodzi o finansowanie kierunku konieczny jest – prócz własnych środków uczelni, dotacji i grantów - centralny program wspierający uczelnie prowadzące taki kierunek-blok „filologii mniejszości(owych)” dotacjami umożliwiającymi pokrycie kosztowności tych kierunków

Program / specjalizacje

- nauczanie języka mniejszościowego lub regionalnego jako języka ojczystego (przedszkola, wszystkie typy szkół, szkolnictwo zawodowe i nauczanie dorosłych);
- literatura, historia, kultura, geografia danej mniejszości/regionalnej grupy językowej
- sytuacja językowa i etniczna Polski i Europy w kontekście problematyki ogólnomniejszościowej
- przygotowanie socjologiczne, kulturowe, medialne i prawne

Profil absolwenta

- nauczyciel języka mniejszościowego lub regionalnego jako rodzimego
- specjalista ds. mniejszości w administracji samorządowej, zwłaszcza tam gdzie występuje język pomocniczy
- specjalista ds. mniejszości w instytucjach rządowych i pozarządowych
- programator i animator kultury mniejszości
- specjalista ds. mediów mniejszościowych
- doradca, koordynator projektów dot. mniejszości
- pracownik socjalny w środowiskach mniejszościowych

W programie

- blok przedmiotów filologicznych i językoznawczych
- blok praktycznej nauki języków (język mniejszościowy/regionalny + angielski)
- blok przedmiotów etnograficzno-kulturoznawczych (w tym *minority studies*)
- blok przedmiotów medioznawczych
- blok przedmiotów socjologicznych
- blok przedmiotów pedagogicznych
- blok przedmiotów administracyjno-prawnych
- pozostałe przedmioty (w tym specjalizacyjne)

Typ kształcenia

- początkowo studia I stopnia (*licencjackie*)
 - po 3 latach studia II stopnia (*magisterskie*)
 - z czasem studia niestacjonarne (np. *podyplomowe*)
- konieczność stabilnego programu nauczania przynajmniej na 2 pełne cykle studiów stopnia (w perspektywie 10 lat)